

**BETÆNKNING****Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget****vedrørende**

**Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde en redegørelse om, hvordan vi kan sikre en økonomisk tryk tilværelse for borgere, der får en kræftdiagnose eller en anden livstruende sygdom. Redegørelsen skal indeholde den sygdomsramtes oplevelse af økonomiske problemer samt de nuværende regler og disses begrænsninger og muligheder for økonomisk hjælp for den sygdomsramte og dennes familie. Redegørelsen skal omdeles til Inatsisartut inden FM 2023.**

*Fremsat af Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraterne*

**Afgivet til forslagets 2. behandling**

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Hans Peter Poulsen, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraatit, næstformand

Medlem af Inatsisartut Mikivisuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Eqaluk Høegh, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Mala Høy Kúko, Siumut

Medlem af Inatsisartut Aslak W. Jensen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Emanuel Nûko, Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen den 4. maj under FM2022 gennemgået forslaget.

**1. Forslagets indhold og formål**

Forslaget har til formål at undersøge muligheden for at sikre bedre økonomiske vilkår for de borgere, der får konstateret en kræftdiagnose eller anden livstruende sygdom. Forslagsstiller ønsker særligt, at oplevelserne hos de sygdomsramte borgere medtages i arbejdet.

**2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut**

Der var bred opbakning til forslaget under førstebehandlingen. Naalakkersuisut under førstebehandlingen, at der er fokus på problemstillingen på nærværende forårssamling. Dette gælder punkt 23, forslag til Inatsisartutlov om jobsøgningsydelse og punkt 24, forslag til Inatsisartutlov om offentlig hjælp. Naalakkersuisut var dog åben for, at andre situationer end de, der adresseres i lovforslagene, kan opstå, hvorved nærværende forslag kan afdække disse.

### **3. Skriftlige spørgsmål til Naalakkersuisut**

Udvalget har i forbindelse med udvalgsbehandlingen fremsendt en række spørgsmål om nuværende regler og ift. redegørelsens indhold. Besvarelsen af spørgsmålene er vedlagt som bilag til betænkningen.

### **4. Forslagets økonomiske konsekvenser**

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslaget's begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslaget's realisering til ikke at overstige et halvt akademisk årsværk á 500.000 kroner.

### **5. Udvalgets behandling af forslaget**

Naalakkersuisoq har i sin besvarelse redegjort for de nuværende regler og muligheder for personer med livstruende sygdom (der henvises til bilaget). Det fremgår heraf, at der ikke er lovhjemmel til at give særlige børnetillæg til modtagere af arbejdsmarkedsydelse eller offentlig hjælp, men der kan i de tilfælde ydes støtte i det omfang det er nødvendigt for at opretholde familiens forsørgelse. Det er derfor Udvalgets vurdering at denne gruppe af børnefamilier rammes særligt hårdt når der stilles en alvorlig diagnose/ rammes af livstruende sygdom.

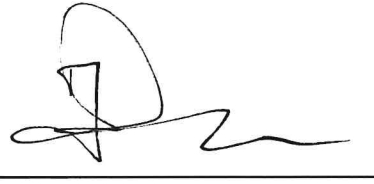
Udvalget har også været interesseret i at afdække om hvordan den syges oplevelser og perspektiver vil indgå i redegørelsen. Denne del vil blive en del af den kommende kommissorie og det forventes at de syge vil blive inddraget i arbejdet med redegørelsen. Det fremgår yderligere i besvarelsen, at Naalakkersuisoq lægger vægt på at den syge, oveni bekymringen om sygdommen, ikke skal bruge energi på bekymringer som f.eks. almindelig forsørgelse, bolig, mad og tøj. Personer med privat bolig er nødsaget til selv at sørge for dækning af evt. afdrag til lån.

Udvalget anser redegørelsen for at være et vigtigt skridt i forhold til at kunne fremkomme med planer og indsatser for forbedring af denne målgruppes udfordringer.

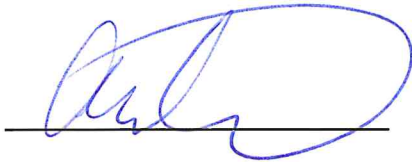
### **6. Udvalgets indstillinger**

- Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse
- Udvalget vil opfordre Naalakkersuisut til at holde udvalget orienteret om processen

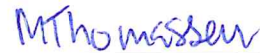
Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.



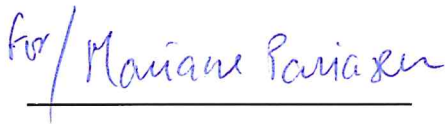
Hans Peter Poulsen  
Formand



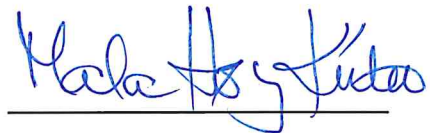
Anna Wangenheim  
Næstformand



Mikivuk Thomassen



Eqaq Høegh



Mala Høy Kúko



Aslak W. Jensen



Emanuel Núko



Familie- og Sundhedsudvalget  
Inatsisartut

17-05-2022  
Sags nr. 2022 - 7794  
Akt. id. 20151903

Postboks 970  
3900 Nuuk  
Tlf. (+299) 34 50 00  
Fax (+299) 34 63 64  
E-mail: isn@nanoq.gl  
www.naalakkersuisut.gl

## Svar på spørgsmål fra Familie- og Sundhedsudvalget i forbindelse med udvalgsbehandling af FM2022/76.

Kære Familie- og Sundhedsudvalg

Jeg takker Familie og Sundhedsudvalget for muligheden for at svare på supplerende spørgsmål fremsendt i forbindelse med udvalgsbehandlingen af FM2022/76.

Spørgsmålene er gengivet i deres helhed med et efterfølgende svar

1. Naalakkersuisoq bedes redegøre for de nuværende regler for sygdom, muligheder for sociale ydelser, regler for evt. ægtefælles/ samlevendes indkomst, børn?

*Svar: Med de nuværende regler kan en lønmodtager modtage arbejdsmarkedsydelse i tilfælde af ledighed som følge af sygdom. Der er ingen modregning for ægtefælles indkomst ved modtagelse af arbejdsmarkedsydelse.*

*Øvrige personer, der mister indtægt på grund af sygdom, er henvist til at modtage hjælp i kraft af deres overenskomst eller som sidste mulighed offentlig hjælp.*

*Modtagere af offentlig hjælp kan i så fald blive modregnet på baggrund af ægtefællens indkomst, udover sociale ydelser.*

*Der er ikke lovhjemmel til særlige børnetillæg til modtagere af arbejdsmarkedsydelse eller offentlig hjælp. Dog skal der i forbindelse med offentlig hjælp ydes støtte i det omfang det er nødvendigt for at opretholde familiens forsørgelse.*

2. Ser Naalakkersuisoq allerede på nuværende tidspunkt oplagte muligheder for forbedringer og løsninger, herunder hvis den syge mister evnen til at arbejde og har svært ved at klare sine udgifter?

*Svar: Naalakkersuisut har fremsat forslag til Inatsisartutlov om jobsøgningsydelse og forslag til Inatsisartutlov om offentlig hjælp, der begge indfører væsentlig forbedret muligheder for ydelser for personer, der er ledige på grund af sygdom.*



3. Er Naalakkersuisoq bekendt med om der foreligger viden om den sygdomsramtes oplevelse af økonomiske problemer? Hvordan vil Naalakkersuisoq sikre den del af redegørelsen der handler om den syges perspektiver og oplevelser på økonomiske problemer?

*Svar: Naalakkersuisoq har ikke viden om eksisterende redegørelser eller rapporter om sygdomsramtes oplevelser af økonomiske problemer. Men i forbindelse med reformarbejdet med Offentlig hjælp udarbejde VIVE en rapport "Analyse af offentlig hjælp" som redegjorde for den sygdomsramte muligheder for ydelser, men ikke de økonomiske konsekvenser for den sygdomsramte.*

*Der skal udarbejdes et kommissorie som skal ligge til grund for analysen. Når der foreligger et kommissorie vil valg af metode blive nærmere defineret til brug for udarbejdelse af redegørelsen. Derfor kan der ikke gives et endeligt svar på hvordan den syges perspektiv vil indgå i den endelige redegørelse, men de sygdomsramte vil blive inddraget i arbejdet med redegørelsen.*

4. Det fremgår af Naalakkersuisuts svarnotat til 1.behandlingen af punktet, at sygdomsramte skal (bi)beholde retten til at bo i sit hjem- Naalakkersuisoq bedes at uddybe denne sætning?

*Svar: En sygdomsramt kan bedst fokusere på sygdomsforløbet, hvis øvrige bekymringer er fjernet, herunder om boligen kan bevares under sygdomsforløbet. Det er derfor vigtigt at sygdomsramte kan føle sikkerhed ved at den ydelse de eventuelt skal modtage kan dække de mest basale udgifter. Dog vil der i forbindelse med privat bolig samtidig være behov for at den sygdomsramte indgår private aftaler med bank, kreditselskab mv., hvis ikke den offentlige (eller private) ydelse under sygdomsforløbet rækker til at dække eksempelvis afdrag på lån.*

5. Hvordan definerer Naalakkersuisoq ordet "tryghed" og hvordan kan den bruges som målestok i redegørelsen?

*Svar: Tryghed i denne forbindelse vil være når den sygdomsramte ikke behøver at bruge energi på at bekymre sig om eksempelvis almindelig forsørgelse, såsom bolig, mad og tøj.*

*I og med at tryghed er subjektivt vurderet vil det være op til den konkrete metode for redegørelsen om hvilke værdi det kan tillægges. Tryghed vil kunne anvendes som en del af den kvalitative del af redegørelsen, men det kan på nuværende tidspunkt ikke konkret vurderes hvordan "tryghed" kan anvendes som målestok i redegørelsen.*

6. Kan Naalakkersuisoq oplyse andet af relevans for emnet?

*Svar: Naalakkersuisoq vil gerne henlede opmærksomheden på FM2022/23 og FM2022/24, der begge giver mulighed for sociale ydelser i forbindelse med længerevarende sygdom. Særligt de lavestlønnede og socialt udsatte vil få mulighed for sociale ydelser i forbindelse med sygdom, men også selvstændige vil i tilfælde af længere varende sygdom få mulighed for at søge om jobsøgningsydelse, eller i yderste konsekvens offentlig hjælp, og dermed have mulighed for fortsat at betale der løbende udgifter og forsørgelse.*



*Dertil kommer at mange, der er ansat under en overenskomst, er sikret løn eller dagpenge i perioder med sygdom, både indenfor det offentlige og det private erhverv.*

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Jess Svane'.

Jess Svane